

Hensyn til Omskrivninger i Grundbogen og til Optagelse af Kreditforeningslaan m. m. Endvidere er der nu hengaaet omtrent et halvt Aar, siden den dansk-tyske Traktat blev ratificeret, og der er mig bekendt i alt Fald endnu ikke truffet nogen som helst Bestemmelse om, hvilken Myndighed der vil være kompetent til at modtage den kapitaliserede Værdi af de af Danmark fra Tyskland overtagne Rentebankrenter til Afløsning.

Den højtærede Justitsminister synes at have den Forestilling, at det i den tyske Tid i en ganske særlig Grad var nødvendigt for Befolkningen i de sønderjydske Landsdele at ty til Advokater, Notarer og Sagførere — ja, den højtærede Minister ryster paa Hovedet, men jeg kan ikke forstaa ham anderledes, og jeg kan ikke faa andet ud deraf ved at læse den højtærede Ministers Indlæg —, naar man skulde have Hjælp med Hensyn til Anmodninger til Administrationen, men denne Opfattelse er ikke rigtig. Den tyske Retsplejereform, der traadte i Kraft 1. Oktober 1879, den store preussiske Forvaltningsreform, der traadte i Kraft den 1. August 1883, den store Lovgivning paa disse to Omraader, for Domstolenes og Forvaltningens Vedkommende, under hvilken hele den nulevende Slægt i Sønderjylland er opvokset, er bygget op paa det Princip, at ved enhver Myndighed enhver paa selve Kontorerne uden nogen som helst Hjælp skulde kunne faa optaget alle de Andragender og Ansøgninger, som vedkommende ønskede, og Embedsmændene paa Kontorerne skulde være de vedkommende behjælpelige med at udfylde Skemaer, som skulde indgives til Administrationen. Det er rigtigt, at dette ofte foregik paa den overlegne, docerende eller belærende Maade, som nu en Gang er Tyskerne og i Særdeleshed Preusserne ejendommelig. Men da Vejledningen udførtes af en Embedsmand paa vedkommende Kontor, var det givet, at Andragendet fra første Færd netop fik den Form, som det skulde have, og som kunde sikre dets Gennemførelse, og naar man ser bort fra politiske Afvisninger og politisk begrundede Afvisninger, kan der neppe paa noget Punkt bebrejdes den tidligere tyske Administration noget. Nu er det jo blevet en meget hyppigt tilbagevendende Sætning i Skrivelser fra Centraladministrationen, at „hermed skal tjenstligt meddeles, at ansøgte ikke har kunnet bevilliges“. I den tyske Tid fik man meget ofte en Begrundelse af, hvorfor det ansøgte ikke kunde bevilges. Det er ikke rigtigt, naar den højtærede Minister for at forsvare, at

Administrationen ifølge dansk Lovgivning og ifølge en hel Række andre Forhold maa være af større Langsomhed end i den tyske Tid, sætter dette i Forhold til en hyppigere Afvisning af Andragender i den tyske Tid. Og det er ganske misvisende at mene, at i den tyske Tid henvistes Indsenderne af ikke tilstrækkeligt begrundede Ansøgninger til en Sagfører.

Jeg finder, at det lange Forsvar, som den højtærede Justitsminister, delvis ud fra ganske andre Forudsætninger, førte for Administrationen og for den Langsomhed, der var nødvendig i mange Sager, i nogen Grad stod i Uoverensstemmelse med de Udtalelser, der blev fremsat fra den højtærede Statsminister, der erkendte, at der sikkert i mange Maader kunde foretages Simplificeringer og Forenklinger i Administrationen, at det var Regeringens Hensigt at virke herhen, at man i fuldt Omfang havde sin Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold.

Jeg tror, at man kan nu en Gang ikke overfor de sønderjydske Landsdele, der, om end de er beboet af en Befolkning, der fra de ældste Tider har hørt Danmark til, dog har været undergivet en særegen administrativ Udvikling, først gennem Aarhundreder under Danmark, derefter i over 50 Aar har været under Fremmedherredømmet, har tilhørt en stor Stat og et stort Rige, maale med den samme Maalestok som overfor Fyn eller Lolland-Falster, eller en hvilken som helst anden Landsdel der organisk har udviklet sig indenfor det gamle danske Kongeriges Rammer.

Naar den højtærede Minister en Gang ved Omtalen af hele dette Spørgsmaal stærkt henvendte sig til mig med det direkte Spørgsmaal, om jeg foretrak det danske System eller det tyske System, vil jeg svare, at jeg foretrækker i og for sig intet af de to Systemer. Jeg vil gerne i denne Forbindelse slutte med at sige, at naar de sønderjydske Landsdele igennem 50 Aar har tilhørt et stort Folk og et stort Rige, har man ganske naturligt der kunnet indhøste mere omfattende og hurtigere Erfaringer, end man i og for sig kan det i et lille Land. Og jeg mener — og det vil jeg heller ikke lægge Skjul paa —, at vi paa adskillige Omraader har haft bedre Betingelser, end vi nu har i Danmark, og at vi, eller jeg vil hellere sige jeg, foretrækker ikke noget, blot fordi det er dansk, naar jeg har været med til at opleve noget, der var bedre, og som i enhver Henseende kunde være egnet til at erstatte noget, der var mindre godt. Vi vil fra vor Side bestræbe os for at